

**Затверджено та
введено в дію
наказом директора
БМАНУМ
від 05.12.2025 №96**

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству і жорстокому поведженню
з дітьми в Комунальному обласному позашкільному навчальному
закладі «Буковинська Мала академія наук учнівської молоді»

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає систему заходів, принципів, вимог та процедур, спрямованих на створення безпечного середовища для дітей та дорослих у БМАНУМ, а також порядок запобігання, виявлення, фіксації та реагування на випадки насильства, жорстокого поведження, експлуатації, булінгу (цькування) чи загрози їх вчинення.

1.2. Положення розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про охорону дитинства»;
- Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
- Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поведження з дітьми»;
- інших нормативно-правових актів, що регулюють захист дітей.

1.3. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу БМАНУМ: вихованців, учнів, слухачів програм, педагогічних та інших працівників, адміністрацію, залучених фахівців, волонтерів, батьків та законних представників дітей.

1.4. Положення є обов'язковим до виконання всіма працівниками та особами, що здійснюють діяльність у межах БМАНУМ, у приміщеннях академії, під час виїзних заходів, освітніх подій, змагань, експедицій та інших активностей, організованих закладом.

2. Мета та принципи запобігання насильству

2.1. Метою Положення є забезпечення безпечного, підтримувального та рівноправного середовища для дітей, унеможливлення будь-яких форм насильства чи жорстокого поведження, а також своєчасне реагування на такі випадки.

2.2. Основні принципи:

- нульова толерантність до будь-яких форм насильства та дискримінації;
- пріоритет найкращих інтересів дитини;
- конфіденційність і захист персональних даних;
- недискримінація за будь-якими ознаками;
- повага до гідності учасників освітнього процесу;
- відкритість і прозорість у реагуванні на випадки насильства;
- своєчасність та невідкладність дій.

3. Основні терміни та визначення

Насильство щодо дітей — умисні дії чи бездіяльність фізичного, психологічного, економічного або сексуального характеру, що завдають шкоди здоров'ю, розвитку, гідності чи добробуту дитини.

Жорстоке поводження — фізичне або психічне насильство, зневажливе ставлення, приниження, дії, що створюють небезпеку для життя або здоров'я.

Булінг (цькування) — систематичне психічне, фізичне, економічне, сексуальне насильство або погрози, у тому числі із застосуванням електронних комунікацій.

Учасники освітнього процесу — вихованці, учні, слухачі, педагоги, адміністрація, залучені спеціалісти, консультанти, батьки, волонтери, інші особи, що беруть участь у заходах БМАНУМ.

4. Завдання БМАНУМ щодо захисту дітей

4.1. Створення безпечного освітнього середовища, що унеможливорює фізичне та психологічне насильство, експлуатацію, дискримінацію, приниження та небезпечні умови перебування дітей.

4.2. Забезпечення інформаційної роботи серед дітей, батьків та працівників щодо профілактики насильства.

4.3. Роз'яснення дітям шляхів звернення по допомогу у випадку небезпеки.

4.4. Забезпечення своєчасного реагування на повідомлення або підозри про насильство.

4.5. Налагодження взаємодії з відповідними службами: Національною поліцією, службами у справах дітей, соціальними службами, психологами.

5. Обов'язки учасників освітнього процесу

5.1. Адміністрація БМАНУМ:

- забезпечує виконання Положення та його оприлюднення на сайті закладу;
- організовує інструктажі та навчання працівників з питань безпеки дітей;
- створює комісію (або визначає відповідальну особу) для розгляду повідомлень про випадки насильства;

- зобов'язана **негайно повідомляти** відповідні органи про виявлені випадки або підозри;
- забезпечує документування випадків, їх розгляд та прийняття відповідних рішень.

5.2. Працівники БМАНУМ:

- зобов'язані поважати права та гідність дітей;
- створюють безпечну атмосферу у групах, гуртках, лабораторіях, на виїзних заходах;
- реагують на ознаки насильства або скарги дітей;
- **негайно повідомляють адміністрацію** про будь-які випадки або підозри щодо насильства;
- не допускають жорстокого поводження, грубощів, приниження, застосування покарань за участю дітей.

5.3. Батьки / законні представники:

- повинні забезпечувати повагу до дитини та працівників закладу;
- мають право отримувати інформацію про заходи безпеки та проведення розгляду ситуацій;
- звертаються до адміністрації у випадку виявлення ознак насильства.

5.4. Слухачі БМАНУМ:

- мають право на безпеку, повагу, захист від насильства;
- мають право звернутися до педагога, адміністрації, психолога;
- зобов'язані поважати інших учасників освітнього процесу.

6. Порядок виявлення, повідомлення та реагування

6.1. У випадку виявлення ознак насильства працівник БМАНУМ **негайно інформує** адміністрацію.

6.2. Адміністрація проводить первинний збір інформації, фіксацію обставин та приймає рішення щодо подальших дій.

6.3. Якщо є підстави вважати, що дитина зазнала насильства:

- негайно повідомляються батьки або законні представники (крім випадків, коли вони можуть бути причетні);
- інформуються служба у справах дітей та Національна поліція згідно з чинним законодавством.

6.4. Заклад забезпечує захист дитини, яка постраждала, та вживає заходів щодо недопущення повторних випадків.

6.5. За необхідності проводиться індивідуальна чи групова робота з учасниками інциденту, психологічна підтримка, профілактика.

7. Профілактична діяльність БМАНУМ

7.1. Проведення інформаційних занять, тренінгів, бесід, лекцій щодо безпеки дітей, формування навичок ненасильницького спілкування, медіації, культури діалогу.

7.2. Поширення інформації про телефони довіри, онлайн-ресурси підтримки, можливості звернення по допомогу.

7.3. Включення теми безпеки у програми гуртків, шкіл, наукових секцій та тренінгових програм.

7.4. Проведення регулярного моніторингу безпечності середовища та аналіз ризиків.

8. Захист персональних даних та конфіденційність

8.1. Уся інформація про дітей, що стали учасниками випадків насильства, є конфіденційною.

8.2. Обробка персональних даних здійснюється відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

8.3. Поширення інформації можливе лише у межах, визначених законодавством та необхідних для захисту життя і здоров'я дитини.

9. Взаємодія з зовнішніми службами

9.1. У разі потреби БМАНУМ взаємодіє з:

- службою у справах дітей;
- центром соціальних служб;
- підрозділами Національної поліції;
- установами охорони здоров'я;
- громадськими організаціями, що працюють у сфері захисту прав дітей.

9.2. Заклад сприяє своєчасному реагуванню та передачі інформації відповідним органам.

10. Прикінцеві положення

10.1. Положення набирає чинності після затвердження наказом директора БМАНУМ.

10.2. Положення оприлюднюється на офіційному сайті БМАНУМ.

10.3. Усі працівники закладу зобов'язані бути ознайомлені з Положенням під підпис.

10.4. У разі змін у законодавстві Положення оновлюється та затверджується у новій редакції.